SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2939

av Jan Riise m.fl. (MP)

Kultur för sverigefinnar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betydelsen av ett rikt kulturellt utbyte mellan Finland och Sverige för att ge sverigefinnar och andra intresserade en möjlighet att såväl fördjupa sig i det finska språket som att ta del av finländsk kultur, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en mer långsiktig finansiering av det kulturella utbytet som skulle gagna minoritetens intresse av det finska språket och finsk kultur och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigefinnar är den största av Sveriges fem nationella minoriteter och har en lång historia av att ha varit bosatta här. Många av dagens sverigefinnar är antingen födda i Finland eller barn och barnbarn till personer som invandrat från Finland under 1900-talet. Under flera hundra år, från 1200-talet fram till 1809 var dagens Sverige och Finland ett rike och människor flyttade över Östersjön och Bottenviken. Det finska språket var vanligt i Sverige.

Något som drabbat den sverigefinska minoriteten är att många har förlorat sina finska språkkunskaper och i stället har svenska som sitt förstaspråk. Detta är en följd av språkbytesprocessen, det vill säga att allt fler övergår till att tala svenska i allt fler sammanhang. Det svenska majoritetsspråket dominerar och finskan tenderar att bli ett

språk som endast talas i hemmen och familjer emellan. Många sverigefinnar har aldrig eller bara bristfälligt fått lära sig att skriva och läsa på sitt modersmål i skolan. Det har förekommit en omvittnad språkdiskriminering som stigmatiserat användandet av det finska språket.

En följd av språkdiskrimineringen är att det idag råder brist på tillgång till finsktalande personal i kontakt med det offentliga, inte minst inom äldreomsorgen. På grund av en åldrande finskspråkig befolkning i Sverige finns önskemål om och behov av att kommunicera på finska. Miljöpartiet vill att tillgången till finsktalande personal i offentlig sektor generellt förbättras och för detta krävs att fler får tillgång till att använda, utveckla, lära sig och föra vidare språket. För språkets revitalisering i Sverige är arbetet med insamling och tillgängliggörande av sverigefinska begrepp och termer som utvecklas inom ramen för den sverigefinska språkvården viktigt.

En särskilt viktig del i det arbetet är den verksamhet som bedrivs över hela landet av Stiftelsen Finlands Kulturinstitut i Sverige. Genom en rad aktiviteter på många platser nås många människor i minoriteten som därigenom också får tillgång till kultur på det egna språket. Samtidigt främjas minoritetsspråket finska och ett fortsatt och utvecklat samarbete om ländernas gemensamma intressen, språk och kulturella bakgrund. Inte minst distributionen av finsk film har varit framgångsrik.

Det är därmed av stor vikt att verksamheten kan säkerställas utöver de begränsningar, inte minst vad gäller uppbyggnad och kontinuitet, som kortsiktig finansiering medför. Längre sammanhållna perioder möjliggör en mer långsiktig och genomarbetad verksamhet.

Jan Riise (MP)

Camilla Hansén (MP) *Nils Seye Larsen (MP)*